

Kwaliteitsverslag Forensische Zorg 2023

Inleiding

Humanitas DMH is een landelijke humanistische organisatie met een stevige basis aan kernwaarden en missie; “Bram voelt zich gelukkig en doet ertoe”. Met Homerun bieden we ambulante ondersteuning aan cliënten met een licht verstandelijke beperking (LVB) en complexe problematiek. Binnen Homerun bieden we ook Forensische zorg aan (ex)gedetineerden met een verstandelijke beperking en mogelijk ook een psychische/psychiatrische stoornis en/of verslavingsproblematiek. Deze forensische zorg is onderdeel van een (voorwaardelijke) straf of maatregel of de tenuitvoerlegging daarvan, dan wel een andere justitiële titel en kent geen vrijwillig karakter.

Homerun vindt dat het hebben van perspectief en het hebben van een plek in de maatschappij belangrijk is voor een stevige basis. Waarbij de cliënt bepaalt wat er gebeurt. Iedereen doet ertoe en heeft recht op een plek in de maatschappij, daarom zijn wij samen met de cliënt altijd gericht op zijn/haar perspectief. Wat wil de cliënt en hoe gaan we dit doen, zijn vragen die wij bij het begin van het traject stellen. Weet de client het niet, dan zoeken we het samen uit. Hierin volgen we het tempo van de cliënt. Hij komt erachter wat hij wil en wat hij kan. Hij heeft overzicht, ziet waar zijn krachten liggen en weet deze in te zetten om te komen waar hij wil zijn. Als de client een juridische maatregel opgelegd heeft gekregen dan helpen we hem te houden aan de afspraken die hierbij horen. Dit ondanks alle problemen die hij tegenkomt. Samen zien we de stip op de horizon maar de route daar naartoe is onbekend.

Deze rapportage geeft informatie over de geleverde zorg, de manier waarop wij gewerkt hebben aan de kwaliteitsdoelstellingen voor de Forensische Zorg, wat we hierin hebben bereikt en met welke doelen we dit jaar aan de slag gaan.

Geleverde Forensische Zorg

Type Forensische Zorg	Extramurale Parameters (EP) en ZZP's VG (op dit moment 6 en 7)
Aantal cliënten	528
Percentage Forensische Zorg ten opzichte van anders gefinancierde zorg in aantal cliënten	12%

Tabel 1 Geleverde Forensische Zorg, peildatum 31 december 2023

Doelstellingen, behaalde resultaten in 2023 en ontwikkelpunten voor 2024

PIJLER 1 VEILIGHEID EN PERSOONSGERICHTE ZORG

Doelstellingen 2023

1. Humanitas DMH maakt gebruik van risico-inventarisatie instrument welke passend is bij de doelgroep en werkwijze.
2. A. Betrokken ketenpartners en vervolgzorg wordt actief betrokken bij de evaluaties van de cliënt.
B. Het netwerk van de patiënt/cliënt wordt actief betrokken tijdens de behandeling en/of begeleiding
C. Cliënten met een hoge kans op recidive hebben na 3 maanden zorg een veiligheidsplan. Het veiligheidsplan van de AR wordt gebruikt.
3. Humanitas DMH maakt gebruik van risico-inventarisatie instrument welke passend is bij de doelgroep en werkwijze.

Resultaten

In 2023 is er binnen de Forensische Zorg (FZ) een start gemaakt met het actualiseren van het primair proces. Dit heeft als doel om een landelijk gedragen, uniforme werkwijze te beschrijven op basis waarvan er gewerkt wordt binnen de verschillende FZ teams in de rayons. Het herschreven primair proces zal als basis dienen voor de uniforme zorgverlening aan cliënten (waarbij er altijd ruimte is voor maatwerk) en stuurinformatie over de geboden hulpverlening en behaalde resultaten.

Naast het actualiseren van het primair proces is er in 2023 een start gemaakt met het evalueren van de risico-inventarisatie instrumenten voor FZ. Er wordt onderzocht of er naast de FARE mogelijk nog andere instrumenten nodig zijn om bij alle doelgroepen binnen FZ een volledige analyse te maken op recidiverisico. Ook is er in een pilot geëxperimenteerd met het gebruik van het instrument 'De Risicospiegel' binnen de FZ teams van Zwolle en Rotterdam. Binnen deze pilot is gekeken of het gebruik van 'De risicospiegel' een bruikbaar instrument is om in te zetten met de FZ cliënten, met als opbrengst meer zicht in (het leven van) de client. En of deze informatie kan dienen als extra aanvulling op bijvoorbeeld risico-inventarisaties en trajectplannen.

Ook is in 2023 de pilot 'Leerlijn Veiligheid' gestart. Deze pilot is in het leven geroepen naar aanleiding van het verzwaren van de doelgroep binnen FZ. Cliënten komen binnen met zwaardere delicten (meer geweld, meer gebruik wapens) en zwaardere problematiek (verslaving en ernstige psychiatrie). De verzwaring van de doelgroep vraagt een andere manier van werken. Niet alleen voor de medewerker, ook voor de organisatie van FZ als bedrijf. Hoe houd je medewerkers veilig tijdens hun werk? Welke vaardigheden vraagt dit van de medewerker? Maar ook, welke aanpassingen moeten er bedrijfsmatig worden doorgevoerd als men kijkt naar bijvoorbeeld huisvesting van FZ kantoorruimtes? Binnen de pilot "Leerlijn Veiligheid" is in 2023 gestart met het ontwikkelen van een training "Omgaan met agressie". Het betreft hier een op maat gemaakte training die handvatten biedt om als medewerker om te gaan met de verzwaring binnen de doelgroep, zowel qua delicten als problematiek van de cliënten. Deze training wordt aangeboden naast het reguliere aanbod van agressietrainingen binnen FZ. In eerste instantie worden begin 2024 de teams in Rotterdam getraind. Indien de training als waardevol wordt beschouwd zal deze in 2024 geïmplementeerd worden over de andere FZ teams binnen Humanitas DMH. Dit jaar hebben we ons niet bezig gehouden met beleid ten opzichte van anderstaligen. We gaan daar in 2025 mee aan de slag en sluiten daarmee aan bij de landelijke doorontwikkel-agenda.

Ontwikkelpunten voor 2024

Voor 2024 zal de focus liggen op het afronden en implementeren van het geactualiseerde primair proces. Ook zal er, op basis van de lopende inventarisatie, een advies worden uitgebracht met betrekking tot de risico-inventarisatie instrumenten FZ binnen Humanitas DMH. De "Leerlijn Veiligheid" zal verder doorontwikkeld worden. De aangeboden training 'Omgaan met agressie' zal worden geëvalueerd binnen de FZ-teams van Rotterdam en indien succesvol wordt deze geïmplementeerd bij de andere Humanitas DMH FZ-teams in het land.

Verder zal er in 2024 een start gemaakt worden met het verder uitwerken van de werkprocessen FZ waar het gaat om op- en afschalen van zorg, samenwerking met ketenpartners en het organiseren van vervolgzorg. Ook zal er beleid worden ontwikkeld ten aanzien van het uitvoeren van een delictanalyse en het actiever betrekken en inzetten van het netwerk van de FZ-cliënt bij de behandeling en begeleiding. Tevens zal de inzet van ervaringsdeskundigheid binnen FZ onderzocht worden.

Daarnaast werkt Humanitas DMH aan het implementeren van de *Dynamische RIE*, een risico-inventarisatie en –evaluatie werkwijze die het teams mogelijk maakt om op lokaal niveau veiligheidsrisico's in beeld te krijgen, het gedeelde eigenaarschap en veiligheidsbesef te laten groeien, en samen te werken aan ontwikkeling op het gebied van veiligheid. Denk hierbij aan veiligheid op verschillende thema's, zoals psychosociale veiligheid, gebouwveiligheid, hygiëne of risico's rondom alleen werken.

PIJLER 2 FORENSISCH VAKMANSCHAP

Doelstellingen 2023

1. Medewerkers binnen de forensische zorg van Humanitas DMH zijn forensisch geschoold adhv de forensische leerlijn. Deze kennis blijft onderhouden. De ontwikkelingen vanuit het programma forensisch vakmanschap wordt bijgehouden en gedeeld met de professionals.
2. Binnen de forensische zorg van Humanitas DMH staat leren en ontwikkelen centraal door middel van intervisie en kennisdeling. Dit wordt vormgegeven vanuit de kenniskringen met de programmaverantwoordelijken als centraal punt. Humanitas DMH heeft een meer jaren scholingsplan voor de forensische zorg.
3. Humanitas DMH is een aantrekkelijke werkgever voor de forensische professional en behoudt medewerkers o.a. door ontwikkelmogelijkheden aan te bieden.

Resultaten

Voor wat betreft het thema forensisch vakmanschap zijn er in 2023 mooie stappen gezet. Er is binnen alle forensische teams gestart met het volgen van de forensische leerlijn. Deze modules zijn stapsgewijs uitgerold en gevolgd door alle forensische medewerkers en zowel op teamniveau (tijdens teamoverleg) als op landelijk niveau doorgesproken. Voor de uitwisseling op landelijk niveau is er vanuit Humanitas DMH het forensisch leerfestijn ingericht. Vanuit elk forensisch team sluit er één medewerker aan die verantwoordelijk is voor een actieve bijdrage en een terugkoppeling naar het eigen team. Tijdens de bijeenkomsten van het forensisch leerfestijn worden gevolgde modules kort voorbereid en gepresenteerd en is er ruimte voor dialoog rondom de specifieke thema's. Wat is herkenbaar? Wat is waardevol/nuttig? Zijn er voorbeelden vanuit de praktijk waarin het geleerde kon worden toegepast? Op deze manier blijft kennis actueel en onderhouden.

Humanitas DMH heeft bepaald welke modules de basis vormen voor elke nieuwe forensische medewerker die start binnen het werkveld. Tevens is gecommuniceerd welke modules de bestaande medewerkers volgen in 2024. Dit alles is opgenomen in een flyer. Door het aanbieden van deze deskundigheidsbevordering binnen het forensisch werkveld profileert Humanitas DMH zich als een aantrekkelijke werkgever die de forensische medewerker ontwikkelmogelijkheden aanbiedt. Alle medewerkers van Humanitas DMH volgen een verplichte training 'de-escaleren & omgaan met agressie'. Als deze basis is gelegd is er ruimte om aanvullend een verdiepende en op maat gemaakte training te verzorgen. Denk hierbij aan thema's als 'fysieke weerbaarheid', 'omgaan met emoties' of 'werken aan herstel'. Deze verdiepende trainingen worden verzorgd door Triffier.

In februari heeft onze organisatie een forensische studiedag georganiseerd voor alle medewerkers. Deze dag stond in het teken van professionele ontwikkeling, met een focus op straatsensitief werken. Het doel was om zowel educatie te bieden als de onderlinge verbinding tussen collega's te versterken.

Binnen de organisatie is een prominente rol toegekend aan de kenniskring. Deze kring omvat een netwerk van professionals die op nationaal niveau opereren in de forensische zorgsector. Het hoofddoel van de kenniskring is om de kwaliteit van de zorg te verbeteren. Dit doen we onder andere door het uitwisselen van kennis en het opdoen van inspiratie. Om dit te bereiken, en om iedereen te helpen zich voortdurend te ontwikkelen, is er een speciale bijeenkomst gehouden aan het begin van 2024 voor alle leden. Tijdens deze sessie is er diepgaand gediscussieerd over de structuur en inhoud van toekomstige bijeenkomsten, alsmede over thema's als eigenaarschap en saamhorigheid.

In teams wordt er nadruk gelegd op professionele zelfreflectie. Dit manifesteert zich in activiteiten zoals casuïstiekbesprekingen, intervisiesessies en 'Het Goede Gesprek'. 'Het Goede Gesprek' is een jaarlijks terugkerende, verplichte reflectie en teambuildingsactiviteit die wordt ondersteund door interne coaches. Deze sessies zijn essentieel voor het bevorderen van persoonlijke groei en het versterken van de teamdynamiek.

Ontwikkelpunten voor 2024

In 2024 worden er nieuwe modules gevolgd uit de Forensische Leerlijn. Binnen de organisatie zal worden onderzocht hoe de voortgang van de medewerker goed kan worden gemonitord en geborgd. Binnen de kenniskring wordt meer ruimte gemaakt voor het platform Forensisch vakmanschap. Ook zal er input vanuit de kenniskring gebruikt worden om het scholingsplan gericht op de forensische medewerker op te stellen. Alle medewerkers nemen deel aan de module 'Forensische Scherpte 2.0' met als doel de werkhouding te optimaliseren en de algehele kwaliteit van onze dienstverlening te verhogen. Humanitas DMH wil zich nog sterker profileren als aantrekkelijke werkgever voor bestaande en nieuwe medewerkers. Dit wil men o.a. bereiken door ontwikkelmogelijkheden aan te bieden. Middels een medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) zal in 2025 een uitvraag plaatsvinden om verder na te gaan wat nodig is om hierin te verbeteren.

PIJLER 3 ORGANISATIE VAN ZORG

Doelstellingen 2023

1. Humanitas DMH is voor de forensische professional een werkplek met een veilig werk- en leefklimaat.
2. Humanitas DMH heeft een visie op duurzaamheid binnen de organisatie.
3. Humanitas DMH volgt de landelijke wetenschappelijke ontwikkelingen. Humanitas DMH zoekt actief naar mogelijkheden om de dienstverlening te innoveren.
4. Binnen Humanitas DMH zijn forensische professionals betrokken bij de ondernemingsraad (OR). Binnen Humanitas DMH zijn forensische cliënten betrokken bij de Centrale cliëntenraad (CCR) en lokale cliëntenraden.

Resultaten

Op verschillende manieren is er aandacht voor de vitaliteit en veiligheid van alle medewerkers. We zijn gestart met het programma Vitaliteit en werken met het “huis van werkvermogen”. Daarnaast is een werkgroep Vitaal roosteren in het leven geroepen. Onderzocht wordt hoe we cliëntgericht én medewerker-vitaal kunnen gaan roosteren. Met als doel om ook in de toekomst een kwalitatief goede en bij Humanitas DMH passende zorg en begeleiding te kunnen blijven bieden. Elders in dit voortgangsbeeld staat hier meer over te lezen. Daarnaast hebben een nieuw instrument voor de RI&E ontwikkeld. Specifiek voor medewerkers Forensische Zorg, is dat zij binnen de leerlijn Veiligheid scholing hebben gevolgd. Als organisatie willen we meer aandacht besteden aan duurzaamheid. Hiervoor is een coördinator duurzaamheid in dienst gekomen. Wat wij onder duurzaamheid verstaan en wat we al doen op dit gebied, maar ook wat we nog kunnen verbeteren en wat onze cliënten hiervan gaan merken, staat verderop in dit voortgangsbeeld, in het interview met de coördinator duurzaamheid facilitair & huisvesting.

Innovatie maakt deel uit van de strategie van de organisatie. Het thema is in het kampvuur van het Management Team besproken. Er is een project innovatieteam gestart, waar 3 pijlers onder vallen: procesmatig werken; projectmatig werken en innovatie. Specifiek voor de Forensische Zorg hebben we deelgenomen aan de bijeenkomst ‘technologie in de Forensische zorg’. We hebben hieruit ideeën opgedaan zoals het gebruik van: de VR-bril, de HUME sokken en games. Met de HUME sokken hebben we binnen de organisatie bij een andere doelgroep al ervaring mee. We willen onderzoeken of deze ook bij de cliënten binnen de Forensische Zorg gebruikt kunnen gaan worden.

De programmaverantwoordelijken FZ zijn aangesloten bij het online samenwerkingsplatform KNAPP, waar uitwisseling van actuele kennis en kunde plaatsvindt. Ook volgen we de onderzoeksprojecten van de Forensische Zorgspecialisten nauwlettend om actief bij te dragen aan de kwaliteitsverbetering, bijvoorbeeld van de ‘risicotaxatie-instrumenten’ en de ‘delict analyse bij LVB van Kwaliteit Forensische Zorg’.

Wij vinden medezeggenschap, partnerschap en sameneggenschap belangrijk. Door naar elkaar te luisteren, samen te leren en te verbeteren werken we aan kwaliteit van zorg en aan het geluk van Bram. Elders in het voortgangsbeeld vertellen we over de rol en het belang van de ondernemingsraad, de lokale cliëntenraden en de centrale cliëntenraad. Omdat cliënten Forensische Zorg momenteel nog ondervertegenwoordigd zijn in de formele raden, zijn we met de CCR in gesprek geweest om ideeën uit te wisselen hoe we de medezeggenschap voor deze doelgroep kunnen vergroten. Vooralsnog leek het meest praktische en haalbare om hen per thema te betrekken.

Voor de medewerkers is de landelijke kenniskring Forensische Zorg de vertegenwoordiging voor de gemeenschappelijke werkpraktijk. Eind 2023 zijn de doelstellingen van de kenniskring opnieuw geformuleerd. Met de nadruk op het vinden van gezamenlijke antwoorden op vragen en trends in het Forensisch Veld. Vanuit een jaarplan zal er gericht advies, via de Programma Verantwoordelijken Forensische Zorg, aan het MT gegevens worden. Om zo als een ware netwerkorganisatie de kennis te vertalen worden in richtlijnen en werkprocessen.

Ontwikkelpunten voor 2024

We richten ons in deze verslaglegging alleen op de ontwikkelpunten die specifiek voor de Forensische Zorg gelden. We gaan een Business Case maken om te onderzoeken welke technologische tools we willen inzetten voor de Forensische Zorg doelgroep. Ook gaan we aan de slag met de organisatie van medezeggenschap voor zowel cliënten Forensische Zorg als voor medewerkers Forensische Zorg. Er wordt samen met de teams en cliënten onderzocht hoe er formele medezeggenschap georganiseerd kan worden op de woonlocaties met cliënten Forensische Zorg.

PIJLER 4 SAMENWERKEN

Doelstellingen 2023

Geen

Resultaten

Niet van toepassing

Ontwikkelpunten voor 2024

1. Humanitas DMH heeft samenwerkingsverbanden met organisaties buiten het forensisch werkveld op landelijk niveau binnen de VG en de GGZ.
2. Humanitas DMH is onderdeel van lerende netwerken binnen de forensische keten. Humanitas DMH wisselt ervaringen uit met forensische netwerkpartners.
3. Humanitas DMH heeft beleid op en voert uit dat de omgeving van de organisatie betrokken wordt bij de dienstverlening. Er ligt tevens beleid op de samenwerking met maatschappelijke organisaties. Het is binnen de organisatie omschreven wie er contactpersoon is ten aanzien van communicatie in de wijk.

PIJLER 5 INFORMEREN OVER RESULTATEN

Doelstellingen 2023:

Voortgang beschrijven hoe we hebben gewerkt aan de kwaliteitsdoelstellingen Forensische Zorg

Resultaten en ontwikkelpunten voor 2024

Naast deze rapportage, waarin we terugkijken op de behaalde resultaten van de kwaliteitsdoelstellingen en vooruitkijken naar waar we in 2024 mee aan de slag gaan, willen we de effectiviteit van de Forensische Zorg gaan evalueren. Onderwerpen die onderzocht gaan worden zijn: Wijzigingen in recidive(risico's); Wat zijn redenen om uit zorg te gaan en in welke mate zijn ondersteuningsdoelen behaald.